

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katoliški, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izjema vsak dan izven
nedelje in praznike, ob
pol 8. uri popoldne.

Na pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 „
šestrt 6 „ 50
mesec 2 „ 20

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 30 K — h
pol leta 15 „
šestrt 6 „ 50
mesec 2 „ 20

Se pošilja na dom
20 h na mesec.

Štev. 250.

V Ljubljani, v četrtek, 30. oktobra 1902.

Letnik XXX.

Vabilo na naročbo.

S 1. novembrom se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravnistvu:

Vse leto 20 kron. Četrta leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrta leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravnistvo „Slovenca“.

Volilno gibanje na Štajerskem.

S Štajerskega 29. okt.

V onih krogih, iz katerih izvirajo grdi dopisi v »Narodu« o štajerskih razmerah, je silno bolj umetna kakor pristna nevolja, da kandidira g. Korošec. To je pač naravno. A moralo je tako priti, in oni naši liberalci, ki zahrbtno v »Narodu« grdo sramote naše moče, so sami zakrivil, da smo nastopili to pot.

Nikar si ne prikrivajmo istinita stanja! Pri nas imamo že »Štajerčev« nemškutarsko stranko, proti kateri se pač upa splošno vsak nastopiti, ker stoje za njo najbližnji nam narodni nasprotniki. A s to stranko so se zvezali tudi liberalci »Narodove« struje, kar v zadnjem listu dovolj jasno naglašajo. Nam je »Narod« še bolj nevar, kakor »Štajerč«, kajti »Narod« se izkuša vključiti sramotno nizki stopinji naobrazbe, katero kaže, vendar

izigravati kot nekako glasilo »inteligence« in vključiti jasni svoji zvezi z nemškimi liberalci vendar še pri bolj starokopitnih rodoljubih vživa nekaj glas narodnega glasila.

Liberalna kranjska stranka je segla s svojo agitatorično roko v Štajer. Prišel je dr. Tavčar sem pridigati svoj evangelij, in iz Ljubljane so izvestni agenti delali zvezo s štajerskimi liberalci. Da so našli tu sobi primerne duše, dokazujejo že dopisi v »Nar.« in zlasti v »Rodoljubu«, kateri se odlikujejo po strašni surovosti. Še celo nekoga, ki je Štajersko zapustil v naše veliko veselje, so nastavili nalašč, da bi pisal pikantnosti o štajerskih duhovnikih.

To naš je slednjič zdramilo. Naši nasprotniki rujejo proti nam, in mi se ne smemo ganiti, da — miru ne kalimo! Nas preganjajo, a nič se ne smemo braniti, da ne rušimo — slogel! Še celo v časopisju si poiskati zadoščenja za žaljeno čast ne moremo, ker — vsem itak znane razmere tega ne dopuščajo.

Z eno besedo: Kot neke vrste manj vredni državljani smo se zdeli sami sobi doslej. Naraščajoča brezstidnost nasprotnikov nas je zdramila. Mi pri volitvah kar naenkrat čutimo, da smo drugim državljanom enako vredni. Mi se zavedamo, da moramo liberalni terorizem razbiti, preden nas še bolj ne potlačijo.

In zato smo g. Korošcu obljubili, da ga volimo. Ravno, ker ga liberalci tako hudo napadajo, ga mi še trdneje držimo. Lahko rečemo, da če zmaga g. Korošec, bo razdirajoči element ponižan, če propade, se bo pa razvil strankarski boj. Zato želimo, da g. Korošec prodere.

Eden, ki so ga liberalci tudi že trgali.

Državni zbor.

Dunaj, 29. okt.

Poljaki in Rusini.

Kdor bi hotel nepristransko sediti o starem boju mej Poljaki in Rusini v Galiciji,

moral bi razmere proučevati na lici mesta. Tu na javnem odru, v parlamentu so Rusini tožniki in Poljaki zatoženi. Naravno je torej, da rusinski poslanci slikajo razmere v najtemnejših barvah ter vso krivdo zavračajo na poljske graščake in žide. Poljaki pa Rusinom očitajo nestrpljivost, malomarnost in hujškanje. In to se ponavlja začetkom vsakega novega zasedanja in redno v vsaki proračunski razpravi. Ker so Rusini doma v galiskem deželnem zboru v znatni manjšini in so njihove pritožbe glede preziranja več ali manj opravičene, so prisiljeni, da se oglašajo v državnem zboru. V narodnem in političnem oziru moramo pritrjevati rusin-ekim zastopnikom, če tudi morda slikajo prečeno.

Rusinski narod šteje v Galiciji nad 3 milijone duš, ali neomejeni gospodarji v deželi so le Poljaki, katerim narodne in sploh kulturne koristi rusinskega naroda niso v isti meri pri srcu, kakor poljskega. Tako zvana slovanska vzajemnost, o kateri je Kollár toliko sanjal, je še vedno prazen sen. In to razmerje mej Poljaki in Rusini ima tudi svojo zgodovinsko podlago. Poljski kralji in vojvode so stoletja vladali tudi rusinske pokrajine, z ognjem in mečem so poljski vojskovodje krotili ukrajinske čete, poljski plemenitaši so na skrajnem vzhodu med rusinim narodom gradili svoje trdnjave in gradove. Poljski narod se je povpel do zgodovinskega pomena in znatne kulture, dočim je rusinski narod zaostal za svojim sosedom. Razvile so se približno iste razmere, kakor v naših pokrajinah mej Nemci in Slovani. Nemški graščaki so tekom stoletij zasedli lep kos slovanske zemlje, naselili nemških obrtnikov, trgovcev in kmetov, a slovenski narod je robotal in tlačani. Kakor mi tudi Rusini nimajo svojega plemstva, a kar ga je bilo, se je popoljšalo. Dočim se je pri nas kmet osvobodil graščinskih valpetov, so se v Galiciji v tem oziru razmere le malo predručile. Tlaka v raznih oblikah je posebno v vzhodni Galiciji še

vedno običajna. Priznati pa moramo, da se Rusin v gospodarskem oziru ne more meriti s Poljakom. V Rusinu še vedno teče kri starih Kozakov, ki so večino svojega življenja preživeli na konjih, v bojni igri. Še vedno so v rusinskem narodu živi spomini na one junaške čase, ko so se bili s Tatari, Turki, Zaporozci ter živeli ob plenu kot ptič.

Zato je rusinski kmet še dandanes slab poljedelec in še slabši gospodar. In v tem dejstvu tiči vzrok velike bede med narodom rusinskim. Zemlja je precej rodovitna, ali obširne planjave leže v puščavi, travniki in pašniki v močvirju. Da, mnogo so zakrivil poljski magnatje, ki so na grašččinah pirovali ter nižje ljudstvo prepustili nezgodam časa. In to se danes maščuje. Kmet poljski in rusinski je propadel, poljski magnatje so večinoma v židovskih rokah. Industrije je malo v Galiciji, zemlja pa več ne redi gospodarja. In konec te žalostne pesmi je: Država pomagaj!

Politično načelo za vsako vlado pa je, da se oklepa močnejših strank. Tako so Poljaki vedno na vrhu. Iz državnih ozirav pa vlada tudi Rusinov ne more in ne sme do cela prezirati. Slavnostna ravnopravnost avstrijskih vlad tu ne pride v poštev. Rusini so dobili nekaj narodnih drobtin, toda vse le v dogovoru vlade s Poljaki. Cesar galiski deželni zbor ne dovoli in odobri, tega osrednja vlada ne sme dati in izvršiti. Tako so rusinski poslanci že leta pritiskali na vlado, da jim v Stanislavu ustanovi rusinski gimnazij. Vlada je res za bodoče leto postavila v proračun primerno svoto. To pa Poljakom ni všeč, ker galiski deželni zbor ni še rešil tega vprašanja, in poljski minister dr. Pietak se je moral opravičevati v klubu. Govori se, da Pietak odstopi. O tem nocoj sklepa poljski klub. Ta slučaj pa tudi osvetljuje galiske razmere.

Kar pa se tiče zadnjih nemirov v Galiciji, je sodba malone soglasna, da so jih pospeševali razni agitatorji v politično in

LISTEK.

Nasta.

(Pripovedka Zasodimskega. — Posl. — kl. —)
(Konec)

»Dovolj si se že nakolovratila okrog!« so ji govorili dobri ljudje. »Še zmrzneš kje, ali pa te sneg zasuje na poti... ostani rajše pri nas! Dobro ti bo tukaj pri topli peči, damo ti hrane, nihče ti ne poreče žalbese, kotiček se tudi najde v sobi za prenočišče. Pa tudi delo se ho našlo, ako pa le časih poseliš nekoliko brez dela — ne bo ti to škodovalo. Zaslužila si si, da se ogreješ na stare dni nekoliko za pečjo. To ni noben greh, teta!«

»Greh je to, moje golobice, velik greh, sedeti brez dela, moje duše!« je odgovarjala Nasta na te besede. »Človek se ne sme niti pol dneva valjati brez dela za pečjo! Dokler moreš — delaj! Naležiš se še dovolj po smrti.«

»Pa vsaj oddahni si, ostani še pri nas!« so ji prigovarjali.

»Dovolj sem se spočila, moji dragi... hvala vam! Bog vas obvaruj!« je dejala Nasta pri odhodu. »Moram iti dalje, tam in tam me že čakajo — povsod je dosti dela!«

In v resnici so jo povsod radi videli.

Za delo so jo prerediti, pogostoma so ji tudi vailili kak groš. Značaja je bila tihega in krotkega, bila je z vsem zadovoljna, vsako jed je pohvalila, za vsako plačilo se zahvaljevala. Res da ni šivala tako lepo in gladko, kakor šivajo krojači po mestih, zato pa je jemala za svoje delo le nezatno plačilo. Poizkusi dati toliko krojaču. — kako te bo pogledal! Na deželi ni treba, da bi bila obleka takšna, kakor za parado, da je le močna, da dolgo traja! In Nasta je res znala šivati močno. Oni, ki so ji dali kaj sešiti, niso mogli dovolj prehlvaliti njenega dela. Le bolj gizdave dekleta in žene so nosile tkanino krojačici v mesto, drugim je delala obleko Nasta.

Svojega denarja Nasta ni vlagala v hranilnico, marveč vse, kar je imela, je nosila s seboj v vrečici — skupno z vsakovrstnimi krpami, gumbi in s svojim instrumentom, — s škarjami. V vrečici je nosila vse svoje imetje. Čez zimo se ji je nabralo od 10 do 12 rubljev, a ona je vse to po drobnem razdala, nekoliko temu, nekoliko drugemu, kakor je nanesla potreba. Ko je njena rodbina izvedela, da razdava denar, jeli so jo oštevati.

»Čemu ga daješ tujcem? ... Daj ga rajše nam!«

»Zakaj ga naj dam vam? Vi ste siti in oblečeni — vam ni treba denarja. Marsikdo pa nima kaj deti v usta!«

Skrbni ljudje so ji včasih dejali:

»Čemu, Natuška, ne pomisliš na stare dni? Kako moreš živeti tako brez skrbi?«

»A glejte no, jaz pa vendar-le živim! Imam kaj deti v usta in tudi obleko imam; česa mi je treba še več?«

»Kaj? Ako vse, kar imaš, razdeliš, pa tebi sami nič ne ostane na jutrnji dan.«

»Napoči jutrnji dan, najde se tudi kruh... čemu se toliko brigati za prihodnost?«

»Čudna Nasta! Ali se še rodi katera druga takšna na svetu?« so govorili o njej vaščanje.

Zares je bila dobra duša; vsakdo jo je imel rad, pa tudi ona je vsakega imela rada. Najraje pa je videla nesrečneže — sirote, kruljavce, zapuščene starce, ali zapuščene otroke.

»Pametnega, zalega ali ljubkega človeka ima vsakdo rad, to ni težko«, je govorila Nasta. »Za to pa se je treba okleniti onega, od katerega se vsi odvrtačajo. To je potreba. Pametnim in zalim se godi dobro tudi brez nas.«

Nasta se je tako navadila živeti za druge, da ji niti na misel ni prišlo, da bi mogla živeti drugače. Ona je popolnoma pozabila na se, in čudno se ji je zdelo, ako jo je kdo vprašal, kako se ji godi.

Ozrla se je okrog sebe, kakor bi česa

iskala. »Kako se mi godi? Živim!« je odgovorila.

»Nu, živim, hvala Bogu! ...« To je bil ves njen odgovor, vsa njena razprava o sami sebi. Čudno se ji zdelo premišljevati svoje življenje...

Ko sem jo prvič videl, je imela že šestdeset let. Hčerke njenih sester so bile že omožene ter so že same imele otroke, tudi brat je že imel svojo rodbino. Ljudje so jim večkrat govorili:

»Ne bilo bi vas na božjem svetu, ako bi ne bilo tete Naste. Bila vam je kakor mati; pestovala in vzgojila vas je, da, celo umrli bi bili brez nje.«

IV.

Minulo zimo je Nasta zbolela; dušilo jo je. Pred Veliko nočjo se ji je shujšalo, morala se je vleči. Ni pa ležala dolgo, le kaka dva dni... nikomur se ni čez to pritožila...

Ves poslednji dan je preležala molče z zaprtimi očmi kakor brez zavesti; zvečer pred solničnim zahodom se je zavedla.

»Prišla je smrtna ura«, je dejala tiho. Na to je vzdihnila ter pogledala skozi okno, po jasnem solncu. Nekdo izmed domačih, ki je čul njene besede, je stopil k njej: »Toda, teta, še boste živeli, čemu bi še morali umreti? ...« ji je dejal.

»Ne, moji dragi, jim je odvnila po-

narodne namene. Že to je sumljivo, da sta s tolikim ognjem včeraj poljska poslanca Daszynski in Breiter zagovarjala težnje rusinskega delavca in kmeta. Daszynski je poljski soc. demokrat in Breiter poljski »divjak«, ki za svoj program v zbornici ne najde somišljenikov. A ravno ta dva najbolj gorita za srečo rusinskega proletarca ter živeje čutita njegovo bedo, nego radikalna Rusina Romanczuk in Kos. In s tega stališča moramo presojati nemire v Galiciji in dotične tri nujne predloge.

Daszynski zahteva, naj se izvoli poseben odesk 25 članov, da na lici mesta preišče vzroke delavske stavke ter zbornici predloži svoje nasvete, kako naj se pomaga revnemu prebivalstvu. Na prvi pogled je ta predlog neizvršljiv. Daszynski in tovariši bi brž čas nasvetovali, da naj vlada pokupi posestva od graščakov ter jih razdeli med kmete. Prvič bi morala država šteti najmanj 100 milijonov, a drugič bi kmetom to malo hasnilo. Rusinski kmet, ki ima danes dva do tri orale sveta, bi po razdelitvi imel štiri do pet oralov zemlje in bi bil tak berač, kot poprej. Ne, vzroki bede so zanemarjenost in pomanjkanje najpotrebnejših kulturnih sredstev in zavodov.

Breiter pa zahteva, naj se izvrši revizija vseh kazenskih obravnav, kmetom naj se povrne moralna in materialna škoda, proti vsem dotičnim uradnikom in vojakom pa naj se vpelje disciplinarna preiskava. Breiter torej daleč prekaša Daszynskega in je moral biti že iz početka sam prepričan, da za svoj predlog ne dobi niti 20 glasov v zbornici.

Edino Romanczukov predlog je v me jah možnosti, ker zahteva, naj vlada sama po posebni komisiji preišče vzroke nemirov in potrebno ukrene, da vladni organi ne bodo zlorabljali svoje oblasti. Pa tudi ta predlog ne dobi dvetretjinske večine.

V današnji razpravi je radikalni Rusin dr. Kos debelo uro dolgočasil stenografe. Za njim je poljski poslanec vseučiliški profesor dr. Glembinski dve dobri uri stvarno in trezno pojasnjeval vzroke nasprotja mej Poljaki in Rusini ter navajal mnogo statističnega gradiva v dokaz, da ni vse tako, kakor trdijo nasprotniki poljskega naroda in njegovih zastopnikov. Govornik se je pokazal učenjaka in demokrata v dobrem pomenu besede.

Govorila sta še Poljak Moysa in dr. Fiedler, ki je v imenu čeških poslancev izjavil, da hočejo glasovati le za nujnost Romanczukovega predloga.

Ob 4. uri je bila seja končana. Jutri zbornica nadaljuje in morda konča »gališko debato«.

Nov načrt.

Kakor kaže, hočejo mešetarji zavleči politično razpravo o dr. pl. Körberja izjavi,

vsem tiho. »Tako se zgodi, jaz umrem! ... Šivala sem za vas, natrudila se dovolj ... sedaj je čas iti k počitku ...«

Na to je poslednjekrat stegnila svoje suhe, koščene ude po klopi in potem vzdihnila:

»To kar ostane za menoj, dajte Nilovni. Trofimu dajte kožuh ... še je dober ... lahko ga bo še nosil ... mene pa kakor si bodi položite v grob ... nihče me tam ne bo videl!«

»Toda, čemu se mučite, teta? Saj boste še živeli!« so ji dejali.

Starka je molčala ter zrla dolgo v zardelo solnce ... Že je kuka! zgolj njegov rob izza sosedne strehe, toda ona ga je še zmerom gledala.

»Ali že poje škranček na polju?« je vprašala.

»Hej, teta, on že poje« so ji odgovorili.

»Naj poje ljudem v veselje ...« je šepetala starka.

Solnce je že zašlo za streho, toda nebo se je še zmerom žarelo nad njo ...

»Ostanite z Bogom ... odpustite mi ... vse ...« je rekla šepetaje Nasta, pregibaje pri tem svoje suhe ustnice.

Solnce je zašlo, a Nasta je umrla.

Vsi so se jokali za njo — stari in mladi — celo možakarji so se jokali. Jaz pa sem si mislil: »Lepo je, ako kdo pusti takšen spomin za seboj, kakor ga je pustila ta starka«.

da se do 6. novembra politično vreme zjasni. Govori se namreč, da se vrše poravnave, da vlada ne predloži jezikovnega zakona, marveč izbran krog poslancev v obliki nujnega predloga. Ta jezikovni načrt določa: 1. Deželni jeziki so oni, ki so običajni v posameznih deželah. 2. V deželi običajni jezik je oni, ki ga govori vsaj dva deset del prebivalstva. 3. Država se poslužuje deželnih jezikov pri svojih funkcijah. Deželni zbori pa določijo uporabo deželnih jezikov v uradu, šoli in javnem življenju v smislu § 19. državnega temeljnega zakona. Začasno vlada sama določa veljavo posameznih deželnih jezikov. 4. Uredba jezikovnega vprašanja v državnem zboru in pri osrednjih uradih spada v delokrog državnega zbora. Toda vsak deželni jezik se more uporabljati v vseh instancah tudi pri osrednjih uradih. 5. Narodnosti v posameznih deželah naj se določijo pri novi štetvi koncem leta natančno in nepristransko.

Oseba, ki je sestavila ta načrt, ima sicer dober namen, a s predlogom utegne le začasno izriniti to vprašanje v jezikovni odsek. Če se mu vsaj to posreči, ni bil brez vspeha njegov trud.

Nujni predlog poslanca Žitkarja in tovarišev.

Dne 17., 19. in 22. julija t. l. je bilo 87 kmetov v soseski Št. Lenart pri Laškem, politična občina Jurklošter, in 123 kmetov v občini St. Rupert pri Laškem, po silni toči močno poškodovanih. Od poljskih pridelkov sta bili po nekod 2 tretjini pokončani, drugod so bili poljski pridelki popolnoma uničeni. Več dni je ležala toča na tleh. Sadno drevje je uničeno za 2 leti, vinogradi pa so potolčeni za 3 leta. Ker so gozdi vsled pomladanskega mraza in radi navedenih poškodb brez listja, posestniki že zdaj nimajo stelje za živino. Ker je tudi trava po travnikih vsa razbita, je prebivalstvo prisiljeno, živino prodajati za slepo ceno.

Uradno se je cenila škoda v okolici sv. Lenarta na 43.450 K. Od toče zadeti pa dolžujejo 104.100 K ter morajo od te svote plačevati visoke obresti. Da se rešijo pogina, se potrebuje 40.000 K. Škoda provzročena v občini Št. Rupert znaša 36.080 K. Obrestovati morajo tamošnji kmeti dolžno svoto 113.080 K. Da se morejo preživeti, se potrebuje 35.000 K. Vsed tega si usojajo podpisani predlagati:

Visoka zbornica skleni:

»C. k. vlada se najnujnejše pozivlje, da nakloni 87 kmetom v soseski Št. Lenart in 123 kmetom v St. Rupertu izdatno državno podporo, da se rešijo pogina.

Izid deželnozborskih volitev na Nižje-Avstrijskem.

Sijajna zmaga krščansko-socialne stranke je nepopisno poparila vse nasprotnike krščanstva. In ni čuda! Pričakovali so z vso gotovostjo, da stranka izgubi vsaj pet mandator, mesto tega jih je pa pridobila pet novih. Pravi čudež, pisal je neki list dan pred volitvijo, bi se moral zgoditi, če si ohranijo kršč. soc. vse dosedanje mandate. Kakšen čudež se je zgodil šele sedaj! Ker bomo o velikem pomenu te zmage še obširneje pisali, podajemo za danes le pregled razmerja glasov v posameznih okrajih. V Amstettenu je bilo oddanih 3023 glasov; izvoljeni Stöckler jih je dobil 2193, Sengstbratl le 821, čeravno je bil prej izvoljen kot kršč. soc. poslanec. — V okraju Baden je dobil kršč. soc. Juckel 1197, nem. nacionalec Rainer 1109, soc. dem. 269 glasov. Potrebna je tu ožja volitev, ki se vrši jutri. Odločevali bodo bržkone soc. dem. glasovi. — Okraj Bruck je izvolil s 1796 glasovi dosedanjega poslanca Huberja; 21 glasov je bilo razcepljenih; okraj Feldsberg kršč. soc. Willeja s 1983 proti 427 glasovom, ki jih je dobil nacionalec Schultes. V Floridsdorfu je dobil kršč. soc. Reckendorfer 2338, bivši nac. deželni odbornik Richter 1822, neki Radl pa 261 glasov. — Okraj Herzogenburg je dal liberalnemu baronu Semmaruga le 184 glasov ter izvolil kršč. soc. Lechnerja s 1605 glasovi. — V okraju Horn je prodrli List s 3574 glasovi proti nacionalcu Gamerithu, ki je dobil le 1423 glasov. — V Korneuburgu je poskušal svojo srečo vsenemec List, dobil je pa mož le borih 610 glasov,

kršč. soc. Mayer pa 2559. — Vroč in dolgo časa neodločen je bil boj v Kremsu. Dosedanji vsenemški poslanec Dütz je dobil 1556, novi kršč. soc. kandidat pa 1708 glasov. Pravijo, da te zmage ni nihče pričakoval. — Istotako gotov zmage si je bil dež. odbor Schöffel v Oberhollabrunnu, dobil pa je le 708, nasprotnik Kühsehelm pa 2242 glasov! — Okraj Mistelbach je izvolil Withalma s 3202 proti 379 glasovom, ki jih je dobil nac. John. — Okraj Müdling je smatral židovsko-soc. dem. Pernersdorfer za svojo domeno. Seveda je takoj spoznal svojo blamažo, ko je dobil le 752 glasov, njegov nasprotnik Kern pa 1732. — Okraj Neunkirchen si je izvolil dosedanjega zastopnika Trola z 2490 glasovi. Nasprotnika Hard in soc. dem. Scherz sta dobila 498 ozir. 670 glasov. — V okraju Pöggstallu ljudstvo ni maralo Lumpa za svojega poslanca. Dobil je le 1044, njegov nasprotnik Jedek pa 1917 glasov. — Okraj Št. Hipolit je seve vedno zvest svojemu dr. Scheicherju, ki je dobil 3310 glasov, nacionalec Rauch pa le nekaj nad 400 glasov; v Scheibbsu je prodrli Bauchinger z 2181 glasovi, nasprotnik Hübl 161, Bretschneider pa 11 glasov. — Sijajna je zmaga Steinerjeva v Tullnu. Razun 16 je dobil vse, torej 2103 glasov. Soc. dem. Bretschneider je dobil 2, Strasser 14. — V Waidhofnu na T. je kršč. soc. dobil 2818, Oberndorfer v Waidhofnu na Y. 1874 glasov. — Zelo vroč in pozno v noč trajajoč je bil boj v okraju Dunovo mesto. Nemški nacionalec so bili popolno prepričani, da zmaga njih Hofer, dobil pa je le 924, kršč. soc. Gruber pa 1037 glasov. Irgubili so torej prvi tudi to svojo postojanko. — V Zwetlu je konečno prodrli Höher, dosedanji poslanec, s 3245 glasovi proti Kittingerju, ki je dobil le 892 glasov. — Skupno je bilo oddanih za krščanske socialce 46.330 glasov, vsi drugi kandidati so pa dobili le 16.856 glasov. Kršč. soc. so torej zmagali z okroglo večino 30.000 glasov.

„Državni tajniki“.

Z nameravano ustanovitvijo državnih tajnikov Čehi in Poljaki niso zadovoljni in se ji bodo tudi do zadnjega upirali. Prepričani so, da pomenja ta ustanovitev samo utrjenje nemške birokracije na škodo Slovanom. Državni tajniki bi bili namreč v vsakem ministertvu namestniki ministrov, kateri bi opravljali vse njihove posle v uradu in bi minister le na zunanje reprezentiral svoj portfelj. Že zdaj pa v ministertvih zelo pazijo, da so višja mesta zasedena z raznimi Nemci. Dosledno bi bili tudi ti državni tajniki trdi Nemci in bi imeli vso moč v uradu; bili bi nekaka stena med ministrom in med uradniki. Če bi bil minister Nemec, bi se proti Slovanom vedno izgovarjal na tega tajnika, češ ta je vsega kriv; če bi bil minister Slovan, bi pa nič narediti ne mogel, ker takega tajnika ne bi mogel tako prezirati, kakor takega sekojskega načelnika. Poljski listi pišejo, da bi šele tedaj mogli privoliti v nameravano ustanovo, ako bi se prej slovanski živeli v ministertvih dovolj okrepili.

Vzroki Pientakove krize.

Oficielno se je sporočilo, da so vesti o demisiji ministra za Poljako neosnovane. Temu pa v resnici ni tako, kajti istina je, da je dr. Pientak nameraval demisionirati in da je že tudi podal formalno ostavko. Če se je vplivnim poljskim krogom v zadnjem hipu posrečilo pregovoriti svojega zastopnika v kabinetu, da umakne prošnjo za demisijo, s tem pač še ni rečeno, da so neosnovane vse vesti o krizi. Glavni povod krizi je bila glasom poročil iz poljskega kluba rusinska gimnazija v Stanislavu, ki je ne mara poljska večina v deželnem zboru. Ko pa so poslanci vkljub temu zagledali v proračunu postavko za to gimnazijo, so takoj padli po ministru Pientaku ter mu očitali, zakaj tega ni preprečil. Poljaki tudi še potem niso takoj odnehali, ko so jim v ministertvu pojasnili, da s postavko v proračunu še ni določeno, kdaj se mora ustanoviti rusinska gimnazija. Minister je na te napade odgovoril z demisijo. Pozneje so se morda le pobotali, ker dementirajo krizo.

Nov red v Srbiji.

Novi srbski ministerski predsednik Todorović je takoj ob svojem nastopu poslal podrejenim oblastvom okrožnico, ki bi imela, če bi se res izvajala na vsi črti, mnogo dobrih posledic. Vsemu uradništvu z vso resnostjo zabičuje, naj se izogiba vsemu, kar je v kvar uradni disciplini in slabi avtoriteto uradnika. Za ohranitev strogega reda in zakonitosti so odgovorni v prvi vrsti prefekti, ki morajo ob enem paziti, da uradništvo tako obdruje s prebivalstvom, kot se to spodobi omikanemu in dobro vzgojenemu uradniku in človeku. Posebno v tej točki bi bilo treba v Srbiji temeljitih prememb.

Nemiri v Makedoniji.

O najnovejših dogodkih na makedonskih tleh poročajo iz Carigrada mej drugim sledeče: Akcija Ibrahim-paše, ki je 14. t. m. odšel v Serres s 25 bataljoni in 5 gorskimi baterijami, je imela doslej le ta neznatni vspeh, da so se bolgarske čete deloma umaknile čez mejo, nekatere so pa bile razpršene. Slediti jim ni mogla turška armada baje radi tega, ker so jo ovirale pri prodiranju baje vremenske in terenske razmere. V zadnjih dneh so se vršili naslednji večji boji: 24. okt. pri Vinici z veliko bolgarsko četo, ki je imela sedem ubitih in nekaj ranjenih. Mej ubitimi je tudi neki kapitan Jankov. Turki imajo neki le 4 ubite. To torej ni bil posebno vroč boj. Isti dan se je tudi vršil boj pri Petriču, kjer so Turki ubili enega celega Bolgara. O svojih izgubah pa trdovratno molče. Več bojev je bilo zadnje dni ob prelazu Kiesna, kjer so imeli Turki občutne izgube, ker so ustaši zažgali neko dinamično pripravo. Kajpada se niso mogli Turki polastiti prelaza.

Iz brzojavk.

Koerberin Čehi. Tržaški »Sole« je dobil z Dunaja poročilo, da je bilo v ministerski seji sklenjeno, da mora dr. Koerber storiti vse mogoče, da pomiri Čehe. — Obšinske volitve v Pragi. Pri včerajšnjih dopolnilnih volitvah je zmagala kompromisna lista Staro- in Mladočehov. Poslednji izprva niso ničesa hoteli čuti o kakem kompromisu. — Pomiloščenje visokošolcev. Kralj Aleksander je pomiloštil vse visokošolce, ki so bili spomladi relegirani radi demonstracij proti senatu. — Völkl v Klosterneuburgu poražen. Poslanec Völkl in kand. Berger sta napovedala v Klosterneuburgu velik shod, ki ga je pa komisar prepovedal, ker je došlo na shod več kršč. socialcev in se je bilo bati nemirov. — Razprava o zvišanju civilne liste bo vogrski zbornici zelo burna. Opoziciionalne stranke že sedaj napovedujejo brezobziren boj.

Deželnozborske volitve na Štajerskem.

K volitvam na Štajerskem.

Te dni smo priobčili razne glasove iz ljutomersko-radgonskega in ormoškega okraja. Vsi ti glasovi so bili edini v tem, da je sedaj najsposobnejši kandidat za ta okraj gospod Anton Korošec, urednik v Mariboru. »Narod«, ki sicer simpatizira samo s »Stajercem«, si domišlja, da bo njegovo ropotanje proti gospodu Korošču kaj izdalo. Na »Narodova« očitanja proti g. Korošču se pač ni treba ozirati, saj dobro vemo, da so brez podlage in neresnična. Jasno se vidi pri vseh intrigah proti gospodu Korošču, da hočejo na Štajerskem terorizirati taki »Narodovi« pristaši, kakor je učitelj Slanc, brat našega novomeškega dr. Slanca. Upamo, da jim pametno misleči ljudje ne bodo šli na lim. Tem ljudem je »sloga« samo takrat v nevarnosti, ako kandidira gosp. Korošec, prav pa jim je, da gredo vsi naši somišljeniki na volišče v celjskem mestnem okraju za dr. Karlovška. Mi g. dr. Karlovšku želimo zmage in smo odprli tudi svoj list poročilom o njegovih shodih, in želimo, naj noben slovenski volivec na dan volitve ne ostane doma — in s tem smo pokazali, da nam je pri volitvah na Spodnjem Štajerskem za stvar. In ker nam je za stvar, zato smo tudi za kandidaturu gospoda Antona Korošca, ker vemo, da bi bolj sposobnega poslanca v tem okraju spodnještajerski Slovenci ne mogli dobiti. Značilno je, da so Nemci ravno tako neprijazno pozdravili to kandidaturu, kot »Slov. Naroda«. To jasno kaže, da je gospod Korošec pravi mož, ki bo s svojo navdušenostjo in delavnostjo kot poslanec še več kot dosedaj koristil slovenski stvari na Štajerskem. Ker je tudi mlad, bo njegovo delovanje tem energičnejše in vztrajnejše. Volivci pač potrebujejo poslancev čilih in krepkih modri.

»Narod« govori o nekem razumništvu. Gotovo misli na razumništvo, ki se ž njim strinja. Razumništvo, ki ima srce za Slovenstvo, pač v g. Korošcu spoštuje delavnega moža, ki je že mnogo storil za slovenstvo na Spodnjem Štajerskem, in umazani dopisuni »Narodovi«, ki so vednoma isti kot »Stajardevi«, niso vredni, da mu odvežejo jermen od čevljev. Takega razumništva, ki se strinja z »Narodom« in »Stajarcem«, ne bomo vpraševali, koga naj štajarski slovenski volivci volijo in kdo sme kandidirati Res žalostno bi bilo, ako bi nemčurški in izdajalski »Narod« imel sploh kako besedo. V tem oziru mora biti sloga mej vsemi, ki so blage volje, in zato z ogorčenjem zavračamo »Narodove« napade na urednika g. Korošca, o katerega kandidaturismo prepričani, dajo bodo podpirali vsi, ki resno mislijo s slovenstvom na Spodnjem Štajerskem. »Narodova« nesramnost se kaže tudi v tem, da laže, da je »eden odličnih poslancev« izjavil, da ne bo nikdar sedel s Korošcem skupaj v dež. zbornici. Mi smatramo to za impertinentno »Narodovo« laž, kajti res malo odličen bi bil tisti poslanec, ki bi kaj takega izjavljal o tako odličnem narodnem delavcu, kakor je g. Korošec. Ako bi bila resnica, tedaj naj sedaj pred volitvami tisti »odlični poslanec« nastopi s svojim imenom v »Narodu«, da ga bomo pred volitvijo poznali, in tako se mu končno res zna zgoditi, da ne bo sedel z g. Korošcem v deželni zbor. Mi se strinjamo, in naj sta »Narod« in »Grazer Tagblatt« še tako huda nad glasovi, došlimi nam s Stajarskega, da z g. Antonom Korošcem štajarski Slovenci pridobijo v svojo deželnozborsko delegacijo poslanca, da si boljšega želeli ne morejo.

Is gornjeradganskega okraja

povzamemo iz nekega poročila: Tukaj so narodni volivni močje večinoma za g. Antona Korošca, urednika v Mariboru, kateri je ravno rojak našega gornjeradganskega okraja. Njegovi sorodniki so vrli narodnjaki. Njegova bratranca dvorni svetnik dr. Ploj, in vodja gornjeradganskih Slovencev g. notar Ploj, sta vrli prijatelja kmetkega stanu, in zato upamo, da dobimo tudi v g. Korošcu vnetega in vplivnega zagovornika naših kmetških in narodnih zahtev. Naše ljudstvo tudi osebno pozna gosp. Korošca ter ga ceni kot navdušenega zagovornika.

Volivni shodi na Štajerskem.

Dne 30. t. m. bo volivni shod v Gornjemgradu in sicer ob 8. uri zvečer v gostilni g. Mikuža, dne 31. t. m. bodeta volivna shoda na Ljubnem in potem zvečer v Mozirju, dne 2. novembra popoldne v Žalcu in dne 4. novembra v Celju v gostilniških prostorih »Narodnega doma«. Pri vseh teh shodih predstavil se bode kandidat za mestno skupino Celje-Brežice g. dr. J. Karlovšek iz Celja.

Socijalni demokratje v Mariboru ne postavijo za deželnozborske volitve nobenega kandidata.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. oktobra.

Osebnosti. V Črnomlju premeščeni podpolkovnik g. Ivan Lavrič je imenovan polkovnikom, stotnikom 1. razr. je imenovan stotnik 2. razr. g. Albert Martinčič, stotnikom 2. razr. nadporočnika Robert Salomon in Fr. Gasser, nadporočniki poročniki Em. Linhard, Anton Pohl in Bog. Poljanec, poročniki so pa postali kadeti Fr. Podgraischek, Anton Kienbauer, Pavel Stritar in Lor. Šusteršič. — Premeščen je orožn. ritmojster 2. razr. V. Meden iz Ljubljane v Zader. — Častno svetinjo za 401. služb. je priznal dežel. predsednik nadučitelju in okr. šol. nadzorniku gosp. Antonu Jeršincu v Črnomlju.

Is Mekinj. »Slov. Narod« dne 27. oktobra t. l. je prinesel kratko, čudno zverženo dnevno vest pod zaglavjem: iz Mekinj, s podpisom: Mekinčan, v kateri na nedostojen način napade mil. knezoškofa in bodočo uršulinsko naselbino v Mekinjah. Kot zastopnika mekinjske župnije in občine izjavlja podpisana s mirno vestjo, da dotični dopis »Narodove« ni pisan v Mekinjah in da ga tudi ni spisal Mekinčan, ker sploh nihče izmeje nas nima kake zveze z listi, kakor je »Narod« ali »Rodoljub«. Ne isto, kar se v »Narodu« trdi, ravno nasprotno je resnično. Novo naselbino uršulink bomo sprejeli z ve-

seljem in najboljšimi nadami. Prepričani smo namreč vsi, da bodo one delovale v ravno istem blagodejnem duhu, kot nekdanje tukajšnje klarise ter da bodo v veliko korist ne samo naši občini, temveč celej okolici. Reči le moremo: dobro došle! — Jože Hočevnar, župan. — Fran Rihar, župnik. — V Mekinjah, dne 29. oktobra 1902.

Odlikovanje. Občina Zagorje pri Kočevju je imenovala č. g. Andreja Fišerja, župnika v Ribnici na Stajerskem, častnim občanom.

V Gorici so pokopali gospo Marijo Komac. Ondi je tudi umrl č. kr. konzul v pokoj u. g. Anton Neumann v starosti 70 let.

O tržaških šolskih krivicah je prinesel »Slavjanskij Vč« članek v ruskem jeziku iz peresa gospe Terezine Jenkove.

Mariborsko učiteljsko. Z ozirom na to, da imajo Nemci na Stajerskem sedem nemških učiteljskih, Slovenci pa nobene, zahteva »Süddeutsche Presse«, da se učiteljske v Mariboru spremeni v slovensko z dveletnim pripravljalnim razredom. To vprašanje se ne sme postaviti z dnevnega reda slovenske politike na Stajerskem.

Tržaški »Il Sole« priobčuje te dni rokopise Tommaseove, v katerih kaže strmečim Lahom, kake vrste Italijan je bil Tommaseo. Kakor jim je že ohladil navdušenje za »irredentista« Rosetti-ja in jih grozno osmešil, tako se mu gotovo posreči tudi sedanja akcija. V ponedeljski številki je prav lepo dokazal irredentanjem, da Tommaseo je bil snovatelj slovanskih šol, na kar vzklika: »Ta stvar napravi plešo Riccardo Zampieri-ju (uredniku »L'Indipendente«) in zapre »botogo« celo Ladislavu Mayer-ju (očetu lastnika »Piccola«).

Vsenemci proti slovenskim profesorjem. Vsenemški poslanec Iro se je v drž. zboru z interpelacijo polno neresnic zaletel v slovenske profesorje gg. Koprivnikarja in Vrežeta v Mariboru. Iro je zahteval od ministerskega predsednika, da se »na nemškem učiteljskem« v Mariboru nastavi samo nemški profesorji.

Demonstracija v graškem mestnem gledališču je priredilo občinstvo proti napadom socialnih demokratov na ravnatelja Purschiana in proti temu, da mu je občinski svet odpovedal. Tudi igralci so se udeležili demonstracije. Ravnatelj je z odra nagovoril občinstvo in imel polemičen govor.

Italijanski grb v Zadru. Poročali smo že, da je grb na laškem konzulatu v Zadru po noči pomazala neznana roka. Razni listi so mnenja, da so Lah sami zamazali grb, samo da jim je zopet dana prilika žaliti Hrvate. Ali nekaj jako važnega nismo še omenili. V Zadru imajo namreč mestne redarje, ki so odvisni od mestne občine. Ker je pa Zadar v rokah laške stranke, so torej ti redarji v službi laškega občinskega zastopa, torej laške stranke. Ti redarji čuvali so po noči in po dnevu laški konzulat v Zadru. Kdo je mogel torej zamazati laški grb v navzočnosti občinskih redarjev?

Nerednosti na vipavski železnici. Predvčerajšnjim se je ustavil vlak na potu iz Ajdovščine v Gorico pri km 52 ter stal tam 16 minut. Vzrok: slabo oglje, kakoršno rabijo na tej železnici, ki ne služi ne prometu pa tudi ne zdravju vozečega se občinstva in uslužbencev. Tudi je premalo uslužbencev nastavljenih na vlak, ko je promet vedno velik.

Trgatev na Dolenjskem. Iz Trebelnega se nam poroča, da se je tamkaj trgatev prav dobro obnesla. Po goricah, kjer ni toča potokla, so pridelali nekateri po 60 in celo še več vedrov sladkega mošta. Že več let ni bilo toliko vina, kakor ga bode letos. Vinski trgovci obrnite se, če želite lahko in ne predrago kapljico, na Trebelno pri Mokronogu.

Umor. V Svetincih na Spodnjem Stajerskem je kočarjev sin Alojzij Markeš zaklal tamošnjega kmeta Fr. Murkota pred Murkotovim stanovanjem.

V srajci je rojen, pravi »Sole« dr. Krstiću, ker je bil v min. juliju kaznovan na tri mesece ječe, nekoliko kasneje zopet 1 mesec in potem zopet dva tedna, a mu je že trikrat bilo dovoljeno, da sme kasneje nastopiti kazni. Vrh tega dobil je

Krstić nalog, da mora nemudoma nastopiti kazni, a je minulo že 14 dni, a Krstić je še vedno zunaj. Najbrže ima Krstić mnogo opravila za volitve v občini Vepriac, kjer plačan od Lshov dela za laško stranko. Tudi mu je bilo dovoljeno prestat kazni v Voloskem, kjer se mu bo boljše godilo. Pač vsemogočna je laška iredentovska kamora!

Policijska ga liče. Delavca Avg. Vrhovca iz Žaline, znanega, radi tatvine že večkrat kaznovanega tatu, so te dni pogrešili policijski organi. Bil je namreč pod polic. nadzorstvom.

Novo izobraževalno društvo so ustanovili v Vel. Poljanah pri Kočevju.

Nova železnica v Istro iz Trsta ustavila je tudi te dni promet radi burje. To so pa res mojstri gospodje inženirji, da človek ob slabem vremenu niti potovati več ne more po teh novih železnicah.

Stavka Lloydovih kurjačev je bila vendar značilna v toliko, ker je glasilo socialnih demokratov »Lavoratore« pisalo proti stavki, dasi jih je prav to glasilo malo prej hujskalo za stavko. Vseled tega prijema »Sole« ta list in mu očita, da je bilo to glasilo proti delavcem in razodevalo Lloydov škikosti stavkujočih.

Defraudacija. V Eggenbergu so prijeli vodja straže Gräfa, ki je poneveril 380 kron.

Ušla sta 16 letni Ignacij Furlan iz Komna je bil izgnan iz Trsta. 16 letna potepuhinja Josipina Eva pa je morala v prisilno delavnico. Redarji so privedli ta parček v Sežano, kjer je bilo temu parčku odločeno prenočišče v občinski ječi. Čez noč pa je parček srečno ušel.

Alkohol. 28 letno Marijo V. in 15 letno Lucijo V. pripeljali so v kočiji na tržaško rešilno postajo, ki sti vseled pijanosti prišli tako daleč, da sta morali od tam v bolnišnico.

Burja je vrgla v Trstu 26 letnega P. Romarja s tako silo ob tla, da je moral iskati pomoč na rešilni postaji.

Ljubljanske novice.

Blagoslovljenje novih delavskih hiš. Prihodnjo soboto dne 1. nov. t. l. popoldne ob 1/4. uri bode prevzvišeni gospod knezoškof blagoslovil novozidane hiše slovenskega delavskega stavbnega društva v Vodmatu.

Slavnostni večer gg. poštnih uradnikov. Poročali smo že kratko o tem krasno vpelem slavnostnem večeru, danes pa nam je došlo še obširnejše poročilo, ki se glasi: Povodom imenovanja ljubljanskega poštnega predstojnika defn. ravnateljem priredili so mu tukajšnji poštni uradniki dne 27. t. m. v hotelu pri »Maliču« slavnosten večer. Vspričo res težavne in naporene poštne službe sešlo se je bilo vendar blizu 60 gg. ljubljanskih kolegov. Slavnostni večer otvoril je g. poštni višji komisar Fr. Humel iz Trsta ter v kratkih potezah očrtal delovanje slavljenčeve izza časa njegovega službovanja in naposled pozval navzoče, da vstanejo raz se deže ter zakličejo trikratni urnebesni »Živio« in »Slava« Njegovemu Velicanstvu cesarju. Nato je pozdravil g. ravnatelja kolega Iv. Podgornik, ki je nanaizal v svojem res izbornem in vznesenem govoru vse zasluge tekom službenih slavljenčevih let v Ljubljani za tukajšnje poštne in brzojavne urade, katere je g. ravnatelj s svojo izvanredno in energično disciplino povzdignil do iste stopinje popolnosti, s kakoršno se ne more ponasati noben ali pa vsaj marsikateri poštni urad. Govorilo je tudi več drugih gg. tovarišev, a govori vseh izlivali so se v jedno samo priščno željo in prošnjo: Bog nam ohrani g. ravnatelja še mnogo, mnogo let. In res tako milega, blagega in pravičnega sodnika a tudi boljšega očeta ne bodo več dobili ljublj. poštni uradniki. Došlo je več brzojavnih čestitk, mej njimi ona g. dvornega svetnika iz Trsta pl. Felicetti, kojemu se je vse uradništvo brzojavno zahvalilo. Ako še omenimo, da je mej posameznimi točkami prav pridno svirala mestna društvena godba in da so gg. uradniki prav izborno zapeli več pesni, potem je pač umevno, da se je bila razvila prav živahna in neprišiljena zabava. Priščne in prav iskrene ovacije, katere mu je prirejalo zbrano uradništvo, pa naj bi bile velezaslužnemu g. ravnatelju v dokaz, kako priljubljen in čistan je pri svojih podložnih in podrejenih mu uradnikih.

Fric Kollman, sin veletržca in podpredsednika trgovaške zbornice, je bil predvčerajšnjim aretovan, ker je baje svojemu očetu pretil, da ga bode ustrelil.

Gospa g. Dragotina Hribarja v nevarnosti. Gospa Evgenija Hribar, soproga gosp.

Dragotina Hribarja, je včeraj zvečer na Dunajski cesti ponearečila. Ko se je peljala z vozom domov, splašil se je slepi konj sija-karja Luke Cerarja in je poskočil v Hribarjev voz in zadel v hlapec, ki je sedel na nizkem kozlu, in ubil šipo. Gospa Hribar se je prestrašila in skočila z voza in padla, da je obležala. Vdarila se je na glavo. Ljudje, ki so to videli, so jej priskočili na pomoč, jo pobrali in spravili nazaj v njen voz, na kar se je odpeljala na svoje stanovanje v Gradišče št. 9.

Izvoščkovo ponočno delo. Fijakarju Milanu in nekemu njegovemu prijatelju so bili danes po noči na poti zaboji, ki so bili nakopičeni v kotu pri Naglasovi hiši na Turjaškem trgu. Raznosila sta jih po Turjaškem trgu in po Bregu. Hudomušni policaj ju je pri delu iz zatišja opazoval in čakal, da sta zadnji zaboji valila pred »Kato-liški dom«. Takrat pa je skočil za njima in ju prijel za kravatelj, češ, zdaj bosta pa spet vse zaboje lepo nazaj znosila in jih tako naložila, kakor so bili poprej. In res, fijakar Milan in njegov prijatelj sta v potu svojega obraza in ob policajevi asistenci vlekla zaboje na njihovo poprejšnje mesto in jih zopet lepo na kup zložila. Ko sta delo končala, sta bridko zdihovala po pi-jaci, pa je ni bilo več dobiti, ker šlo je že proti jutru.

»Rudeči puran pride«, so vpili včeraj popoldne otroci na Rimski cesti nad neko žensko, katero je to tako raztogotilo, da je tekla v jedno hišo po poleno, katero je zag-nala potem med otroke. Zadela je 11letno deklico Angelo Barago v glavo in jo na čelu ranila.

Koncert ljubljanske društvene godbe bo v petek 31. oktobra ob 9. uri zvečer v »Narodni kavarni«. Vstopnina 30 v.

O tatvini mošta pri g. Ahlinovi se poroča, da tat Demec ni ondi hlapec, ampak je le nekaj časa ondi prenočeval.

Tri žalostinke poje pevsko društvo »Ljubljana« v nedeljo, dne 2. nov. t. l. ob pol 4. uri pri Sokolovi piramidi in sicer »Beati mortui«, »Mrtvaški blede angelj« in »Oče naš«.

Aretiranega Toeniesovega delovodjo Al. Miheliča dolže, da je oškodoval tudi tvrdki Spreitzer in Weibl skupno za 170 kron. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Pregoreč prijatelj mošta. Anton Zebovec, pekovski vajenec pri Krašovicu na Dunajski cesti št. 52, ki je dne 25. t. m. ukradel 60 litrov mošta gostilničarki Ivani Podobnik in ga potem v družbi pekovskih pomočnikov Ivana Lunkota in Frančiška Glasiča deloma spil in deloma razlil, je bil včeraj po naročilu preiskovalnega sodnika aretiran in deželnemu sodišču izročen. Lunko in Glasič sta bila že v nedeljo aretirana in se nahajata v preiskovalnem zaporu.

Novo lekarno dobi Ljubljana v šentpeterskem predmestju v bližini Vodmata.

Oškodovana ljubljanska tvrdka. Ljubljanski tvrdki z žitom V. Steinherr je agent Jožef Bergel na goljufiv način izvalil 15.600 K. Agent a so aretirali na Ogrskem.

Nezgoda v tovarni. Včeraj dopoldne pripetila se je v delavnici krajske stavbne družbe na Vertači nezgoda. Kovaškemu pomočniku Frančišku Dovžanu je pri sekanju železa odletel kosček železa, ki se je odkrušil, v roko in mu prerezal žilo. Poklicali so zdravnika in telefonirali po rešilni voz, s katerim so ga prepeljali v bolnico.

V mejnarodni panorami vidi se do prihodnje nedelje več zgodovinskih znamenitih krajev Turin gije, posebno mesti Gotha in Eisenach ter grad Wartburg s svojimi dvoranami. Ker se v Gothi tudi sežigajo mrlič, sta kajpada tudi dve sliki, ki to pred-očujeta. — Naslednji teden bo šesto potovanje po Franciji, oziroma mesta Bordeaux, Marseille in Toulouse. Posebno znamenit je grad Fontainebleau s sobanami, v katerih je bival papež Pij VII. — Zatem sledi nadaljnje potovanje po francoski Švici. Posebno za učečo se mladino so ta potovanja velike koristi. Omeniti bi bilo še, da predstavljajo muteskopi pet novih izvirnih živih slik ter da je pristojbina znižana za polovico.

Zdravstveno stanje v Ljubljani od 19. do 25. okt. Novorojencev 20, mrtvorojenca 2, umrlih 17; mej njimi za tifuzom (legarjem) 1, jetiko 4. vnetjem sopilnih organov 1, vseled mrtvouda 1, nezgode 2, za različnimi boleznimi 8; med njimi 6 tujcev in iz zavodov 10; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škaričico 3, oslovskim (dusljivim) kasljem 1, varicello 1.

Tat zastrupil psa. Gostilničarju in prodajalcu drv Frančišku Oblaku na Tržaški cesti je neki delavec s časoma ukradel z dvorišča seženj drv. Oblak je imel na skladišču psa, katerega pa mu je nekdo zastrupil. Sumi se, da je psa zastrupil tat, ki je drva kradel.

Protestanti bodo imeli jutri slavnost v spomin začetka nemške reformacije. V kani ni bo govoril pastor Kapus iz Mürzu-sohlaga.

Z rešilnim vozom. Frano Marolt, posest-nikov sin iz Besnice, občina Dobrunje, je včeraj dopoldne v Šolskem drevoredu podrj

na tla 80 let staro Ano Volk, ki stanuje v Josefinumu. Žena si ni mogla več na noge pomagati in so jo morali z rešilnim vozom odpeljati domov.

Patrona razpočila se je včeraj zjutraj na Vodnikovem trgu. Padla je z okna nekoga stanovanja na cestni tlak. Po okolici se je čul močan pok.

Književnost in umetnost.

Opero „Maričon“

bodo peli na slovenskem gledališču baje 4. nov. Iz Zagreba jo pridje poslušati več hrvaških gostov.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Zdravnik papežev dr. Laponi je nevarno obolel; predvčeršnjim so ga operirali. — Veliki defraudaciji so prišli na sled v Kristianiji. Vsi davčni uradniki so ondi 10 let defraudirali davčni denar. Skode je več milijonov. — Vulkan Santa Maria je izbruhnil na Guatemali z veliko silo. Bobnenje je bilo slišati 150 milj daleč. — Hindu tempel zgrade v Londonu za mlade Indijce. — Eksplozija v prodajalnici. V občini Ilk je eksplodirala posoda za petrolej v neki prodajalnici, ko je bilo notri največ ljudi. Goreč petrolej se je razlil na kupovalce. — Defraudantova sreča. V Lvovu je blagajnik na drž. kolodvoru vitez Trzebinski ponesel 6800 kron in pobegnil. Sel je v Monaco, kjer je pri igri dobil 70.000 kron. Oškodovani železnici je takoj poslal 7000 kron. — Obsojen urednik in list. Odgovorni urednik „Hrvatske“ v Zagrebu je bil z ozrom na zagrebske demonstracije obsojen radi „zanemarjenja paznosti“ na 100 kron globe, list pa na 200 kron. — Stavka godcev. V Parizu je bil shod godcev, katerega se je udeležilo 1200 oseb. Godci so sklenili, da stopijo v stavko. — V občinskem svetu pariškem bodo danes predlagali socijalni demokrati, da da občina donese k spomeniku Zolajevemu in naj se neka ulica imenuje po njegovem imenu. Nacionalistična večina se bo temu skoro gotovo uprla. — Biskupom na Hvaru je imenovan dominikanec o. Jordan Zaninović.

Papež Leon VIII. O dne 21. oktobra zavzemlje Leon XIII. glede trajanja vladanja tretje mesto med rimskimi papeži. Najdalje so vladali Peter, Pij IX in Lev XIII. Ako Leon XIII. doživi še dne 20. febr. 1903 jubilarni dan vstajenja prestola, potem bo tudi po starosti na tretjem mestu, ker sta samo dva papeža dosegla večjo starost od 93 let in to: S. Agatho, ki je umrl 682, in S. Gregorij, ki je umrl leta 1241. Dne 19. decembra t. l. mogel bi papež Lev XIII. slaviti 50 letnico kardinalstva.

(Društvo „Zvezda“ na Dunaju) priredi v nedeljo, dne 2. novembra t. l. v dvorani „Wiener Ressourcen“, Dunaj, I. Reichstrasse 3, svoj zabavni večer s prijaznim sodelovanjem gospe Marice Lutzarjeve na glasovirju, koncertne pevke gospe Ide Schönthal-ove, gospodov akademikov Avg. Leitgebja in I. Sajovicja, pevskega zbora, slav. akad. društva „Slovenije“ pod vodstvom gosp. Več. Kalana in društvenega pevskega zbora pod vodstvom g. pevovodja V. Krušiča. V vstopni dobi so skladbo sieder skladatelj: Ant. Hajdriha, Ant. Nedveda, Vatr. Lisinskoga, Iv. Loharnarja, A. L. bana, V. Krušiča, V. Vavpotiča, I. Zvonarja, F. S. Vilharja, H. Elenberga, A. Ascherja. — Začetek ob 6. uri zvečer. — Prijatelji društva dobro došli!

(Podporno društvo za slov. visokošolce na Dunaju) imelo bo svoje občni zbor v petek 14. novembra t. l. v dvorani „Slovenske Besede“, Dunaj, I. Braunerstrasse 7, I. nadstropje. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstop: Nagovor predsednika, poročila: tajnikovo, blagajnikovo, preglednikov; volitve, slučajnosti.

(Narodne čitalnice v Celju) redni občni zbor vršil se bo dne 16. nov. 1902 ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih v „Narodnem domu“ in sicer z dnevnim redom v smislu društvenih pravil.

Odbor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Nove vladne zadrege.

Dunaj, 30. okt. Vojna predloga je tudi v avstrijski drž. zbornici naletela na velike težkoče. Vlada želi, da bi predloga prišla na vrsto takoj za debato o vladni izjavi. Želela je, da se jo brez prvega branja odda vojnemu odseku, temu so se pa odločno uprli:

nemška ljudska stranka, Čehi, soc. de. mokrati, Vsenemci. Posebno poslednji odločno nasprotujejo. Vprašali bodo zborničnega predsednika, ako ga je volja posredovati, da vlada predlogo sploh umakne. Češki radikalci nameravajo predlogo obstruirati. Z njimi je danes govoril češki minister Rezek in jih skušal odpraviti od obstrukcije. Vse češke stranke imajo danes popoldne posvetovanje. Skoro gotovo je, da ne bodo ustregle vladni želji, da bi se pospešila rešitev predloge. Minist. predsednik Körber je danes nekaterim poslancom zagrozil, da bo zasedanje, ako zbornica predloge pravočasno ne reši, zaključeno, ali pa bo drž. zbor razpuščen.

Dunaj, 30. okt. (C. B.) Po odgovoru poljedelskega ministra na večje število interpelacij je zbornica nadaljevala razpravo o nujnem predlogu glede galske agrarne stavke. Govori poslanec Nikolaj Wassilko.

Dunaj, 30. okt. Slovanski centrum bo v zadevi poslanca Romančuka o poljedelski stavki v Galiciji glasoval za predlog Mladočeha Fidlerja.

Dunaj, 30. okt. Pri nujnem predlogu radi dvojezičnih napisov na železnicah na Severnem Češkem, se bo oglašil tudi slovenski poslanec Žičkar, ki bo govoril o tozadevnih razmerah na Slovenskem.

Dunaj, 30. oktobra. Za ožjo volitev v okraju Baden, ki se vrši jutri, so se odpeljali židovski, nacionalni in socialdemokratski agitatorji v Baden iz cele dežele. Boj bo strahovit. Liberalci so napeli vse moči in uporabljajo vsa sredstva, da si ohranijo zadnji kmečki mandat.

Dunaj, 30. oktobra. Vspen volitev v kmečki skupini je tako poparil določene kandidate v liberalnem veleposestvu, da mnogi ne marajo več kandidirati. Vprašanje o kandidatih se reši na shodu 4. novembra in ni izključeno, da se razdra kompromis s konservativci.

Središče, 30. oktobra. Naš kandidat ostane edino g. Ant. Korošec, urednik v Mariboru. „Narodovo“ rovanje je samo v smislu pristašev nemškutarskega „Štajerca“.

Plzen, 30. okt. Tenorista Vlčka, člana tukajšnjega češkega gledališča, so zaprli. Ravnateljstvo je izvedelo, da Vlček hoče prelomiti kontrakt in skrivoma oditi k slovenskemu gledališču v Ljubljano in da je že vse pripravil za odhod. Ravnateljstvo, pri katerem ima Vlček tudi znaten predujem, je to naznanilo policiji, ki je tenorista spravila na varno.

Umrli so:

27. oktobra. Ludovika grofinja Pace, zasebnica, 44 let, Zaloška cesta 11, Pelveoperitonitis chron.

V bežnišnici:

27. oktobra. Ivan Petercel, delavčev sin, 11, dne, življenjske slabosti. — Alojzij Kepa, posestnik, 24 let, fractura complicata extram. inf.

28. oktobra. Helena More, gostija, 62 let srčna hiba. — Avgusta Naglas, po tna odpraviteljica, 60 let, sepsis chron. Appendicitis chron. Stenosis intestin.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji značilni tlak 736.0 mm

g	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
29	9. zveč.	757.6	8.0	sl. jug	oblačno	
30	7. zjutr.	737.2	7.3	brevztr.	oblačno	0.0
	2. popol.	735.5	12.5	sl. jug	del. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 8.2°, normale 7.8°.

Dunajska berza

dne 30. oktobra.

Škopni državni dolg v notah	100.90
Škopni državni dolg v srebru	100.80
Avstrijska zlata renta 4%	120.45
Avstrijska kronska renta 4%	100.20
Ogerska zlata renta 4%	120.30
Ogerska kronska renta 4%	97.65
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	15.58
Kreditne delnice, 160 gl.	67.2—
London v. vista	239.05
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vel.	116.82 1/2
30 frank	23.38
30 frankov (napoleonor)	19.06 1/2
Italijanski bankovci	95.20
2 kr. cekini	11.33

♂

Franc Wokač
voletržec
Marica Wokač roj. Ogrinc
poročena.
Novomesto, Grahovo,
dne 30. oktobra 1902.

♂

1233 1-1

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razpošilja tovarom ur v Mostu

HANNS KONRAD
trgovina z urami in zlatnico
Most (Brüx) št. 234, Češko.
Dobre rem. ure iz nikla gl. 3.75
Prave srebrne rem. ure „ 5.80
Pristne srebrne verižice „ 1.20
Bud. luki iz nikla „ 1.95
Moja trdka je odlikovana s
s. c. kr. orlem, z zlatimi in srebrnimi svetlinjami in ima na razpolago na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami brezplačno. 573 100-51

Emajlna glasura, prava, uporabljiva za predmete, kateri se mnogo rabijo, n. pr. umivalniki, železje, les, kositar, kameniti predmeti, vodovodne škodlje, kojim dá porcelanu slinčno prevlaklo. V škafličah po 1 in 1 Ko. se dobiva pri tvrdki **ERATA EBERL** v Ljubljani, Františkanske ulice.
Vnanja naročila po povzetju. 524 3 12-6

Nj. svetost papež Leon XIII.
sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-jugospodu lekarnarju **G. Piccoli-ju** v Ljubljani pristržno zahvalo za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec
in so njemu z diplomom dne 27. novembra 1897 podelili naslov „Dvorni založnik Nj. svetosti“.
Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolehlavin **G. Piccoli-jevo želodčno tinkturo**, katere krepla želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.
Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje
G. Piccoli, lekarnar „pri angelu“ v Ljubljani, na Dunajski cesti.
Tinkture za želodec pošilja izdelovatelj v škafličah po 12 stekleničice za gl. 1.26 a. v., po 24 stekl. za gl. 2.40, po 36 za gl. 3.60, po 70 za gl. 6.50, po 110 za gl. 10.30. — Poštano mora plačati p. n. naročnik. III. 5 25-22

Izšel je

krasen slovenski skladni koledar

za trgovine, obrte, urade, pisarne, šole in posamnike
v moderni in elegantni obliki v založništvu trške

IVANA BONAČA v Ljubljani.
Cena je vže okusni izdelavi zelo nizka, samo **70 vin**, s pošto **20 vin. več** in naj se blagovoli ta znesek v zamakah ali po nakaznici naprej vposlati.
Prekupci dobé velik rabat in se na zahtevo pošlje cenik.
Trgovci porabijo istega lahko kot lopo navojetno darilo in se brezplačno vtisne njih firma.

Da ne bode, ako koledar kmalu poide, prepozno, p. osim gospode naročnike, da se čim preje oglašé, ke se bo pri razpošiljativu na take v prvi vrsti ozirao.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu dovoljujem si tem potom najuljudneje naznanjati, da sem svojo osemletno službo pri g. **L. Stricelnu** pred kratkim zapustil ter pričel dne 14. t. m. svojo **lastno**

prodaje trbovjskega premoga
na drobno in debelo
v Linhartovih ulicah šte. 7 (pri sv. Krištofu).
Cenjenim odjemalcem priporočam se najtopleje za mnogobrojna naročila z zagotovitvijo točne in solidne postrežbe ter bilježim
1222 3-2
z vespoštovanjem
Ignac Zupančič.

Št. 9.192

Razpis.

1223 3-3

Deželni odbor kranjski sprejel bo v službo tri služabnike v začasni lastnosti. Oziral pa se bo le na prosilce, kateri so samskega stanu in ki so sprtni v slovenskem in nemškem pisanju.
Menda na dan je določena z 2 K.
Tozadevne prošnje, katerim se morajo priložiti krstni list in spričevala o dozdjanem službovanju, predložé naj se do
15. novembra t. l.
pri podpisanem deželnem odboru.
Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 25. oktobra 1902.